

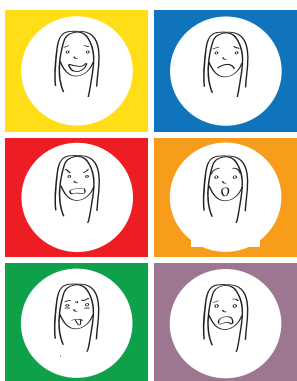
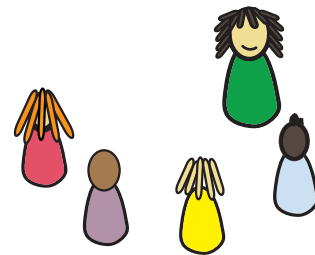
LIITE 6. OHJEITA KERRONTAAN

Eri-laista ussaa! -materiaalissa käytetty kerrontatapa perustuu Jerome Berrymanin Godly Play -kerrontaan. Godly Play on montessoripedagogiikkaan perustuva raamatunkerrontamenetelmä, jonka tavoitteena on lapsen sisäisen kokemuksen tukeminen ja vahvistaminen.

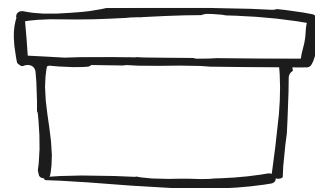
Eri-laista ussaa!-materiaalissa Godly Play -kertomukset on muokattu kouluun soveltuvaksi taitotyöskentelyksi. Voit muokata ”vuorosanat” sellaisiksi, että ne sopivat omaan tapaan kertoa tarinaa. Pidä mielessäsi kuitenkin seuraavat tärkeät kerrontahetken elementit.

KERRONTAHETKEN ETENEMINEN:

1. Asetutaan puolikaaren muotoon lattialle istumaan.
2. Opettaja ottaa suljetun laatikon (ja tunnekortit, jos tehdään myös tunnetaitotyöskentely) viereensä.
3. Toivotetaan jokainen lapsi tervetulleeksi.
4. Kerrotaan kertomus ja ihmetellään sitä.

TUNNEKORTIT

KERTOMUSLAATIKKO

OHJEITA KERRONTAAN:

Vinkki: Kun kerrot kertomusta ensimmäistä kertaa, voit tehdä itsellesi avainsanalistan ja pitää sitä vieressäsi. Voit myös liittää tietyt tapahtumat tiettyyn hahmoon mielessäsi, jolloin hahmot toimivat muistamisen tukena. Kerrontaa kannattaa myös harjoitella etukäteen.

Huomioitavaa

1. Kerro hitaasti

Kun kerronta etenee hitaasti, oppilaille jää aikaa ajatella ja keskittyä tarkkailemaan esineitä. Tämä on tärkeää, jotta oppilaan sisäinen prosessi kertomuksen tulkinnasta saa riittävästi tilaa.

2. Kun haluat lasten huomion keskittyvän kertomukseen, suuntaa huomiosi kertomusmateriaaleihin.

Tämä on oppilaille viesti siitä, että nyt on aika kuunnella. Jos oppilaat eivät tästä huolimatta rauhoitu kuuntelemaan, voit keskeyttää kerronnan, antaa katseesi kiertää lapsissa ja kerrata säännöt: hiljaisuus on tarpeen, jotta kertomus voidaan kertoa. Yleensä esineet ja kertomus kuitenkin houkuttelevat lasten mielenkiintoa niin paljon, että he kuuntelevat hiljaa ja keskittyneesti.

3. Kun toivot lapsilta kommentteja, katso lapsiin.

Älä kiirehdi, anna oppilaille riittävästi aikaa miettiä. Jos kukaan ei halua sanoa mitään, hyväksy se. Lasten on hyvä oppia, että hiljaisuus on myös arvokasta eikä siitä tarvitse ahdistua. Luota siihen, että kuulijan ajatuksissa tapahtuu paljon vaikka mitään ei lausuttaisi ääneen. Kun kerrontahetket tulevat tutuksi, myös ääneen osallistuminen yleensä lisääntyy.

4. Seuraa ryhmän vireystilaa ja reagoi siihen.

Yleensä lapset rauhoittuvat hyvin kuuntelemaan ja katselemaan kertomusta. Ihmettelykysymykset puolestaan aktivoivat heitä. Jos lasten keskittyminen alkaa herpaantua, ihmettelyhetkeä voi lyhentää ottamalla pohdinnan alle vain sen verran henkilöitä kuin mihin lasten jaksaminen riittää. On myös mahdollista keskittyä kertomuksessa tiettyyn kohtaan ja syventää sitä ihmettelyn avulla.

MITEN TOIMIA HÄIRIÖTILANTEISSA?

Häiriöön tulee puuttua. Tavoitteena ei kuitenkaan ole rangaista häiriöitä aiheuttanutta lasta vaan auttaa häntä löytämään uusi tapa toimia.

Kun ohjaaja puuttuu häiriöön, hän puhuu aina koko ryhmälle. Muut oppilaat seuraavat aina, miten kohteet häiriköivää oppilasta. He haluavat tietää, että välität oppilaasta, mutta pystyt myös pitämään ilmapiirin turvallisena. Viestitä äänensävylläsi ja käytökselläsi, että tämä ei ole rangaistus ja suhdaudu oppilaaseen kunnioittavasti.

On tärkeää, että et itse ajattele rankaisevasi lasta, sillä lapset ovat taitavia lukemaan sanattomia viestejä. Oman rauhallisuuden ja kunnioittavan asenteen säilyttämiseksi voi esimerkiksi ajatella, että kun toimin näiden ohjeiden mukaisesti ja oman harkintakykyni mukaan, olen tehnyt parhaani. Jos se ei riitä niin teemme jotain muuta.

Jos tilanne ei millään rauhoitu, on parempi lopettaa kerronta, sillä kerronta menettää funktionsa rauhattomassa tilassa. Nämä tilanteet ovat kuitenkin harvinaisia. Jos mahdollista, voit sanoa oppilaille että voimme kuunnella tämän kertomuksen sitten kun on parempi hetki ja kaikki jaksavat kuunnella.

TOIMINTAOHJEET HÄIRIÖTILANTEESEEN

1. Nosta katseesi materiaaleista. Katso yleisesti kaikkiin lapsiin ja sano esimerkiksi: ”Nyt meidän täytyy valmistautua uudelleen. Muistatko, ollaan hiljaa ja rauhassa jotta kertomus voidaan kertoa.”
2. Jos häiriö jatkuu, katso oppilasta suoraan ja sano esimerkiksi: ”Tuo ei ole reilua. Katso, muut haluaisivat kuunnella. Aina ei ole helppoa kuunnella, mutta kokeillaanpas vielä uudestaan.”
3. Jos häiriö yhä jatkuu, pyydä lasta nousemaan ja asettumaan hiljaa tuolille piirin ulkopuolelle. Sano esimerkiksi: ”Luulen että sinun on parempi istua tuolilla. Näet siitä kyllä kaiken ja kuulet kertomuksen. Minä kerron yhä myös sinulle.”
4. Joskus oppilas haluaa uhmata. Jos hän kieltäytyy menemästä tuolille, voit kysyä: ”Saanko auttaa sinua?” Voit hellästi auttaa häntä tuolille.
5. Jos lapsi ei vielääkään anna periksi, kokeile raukeaako tilanne itsestään. Sano esimerkiksi: ”Hyvä on, me jatkamme kertomusta.” Käännä huomiosi takaisin piiriin ja kertomukseen. Jos oppilas vielä jatkaa, voit sanoa muille oppilaille: ”Hänellä on tänään huono päivä. Ei se haittaa, sellaista sattuu. Me jatkamme kertomusta.”